



Regeringskansliet, Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)

Er beteckning: S2023/02794

Sammanfattning

Länsstyrelsen ställer sig, utifrån de frågor myndigheten har att bevaka, huvudsakligen bakom utredningens förslag med följande synpunkter:

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ratificering av det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ge länsstyrelserna uppdraget att arbeta med att göra offentliga verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn, med förbehåll för att den föreslagna finansieringen inte är tillräcklig för att producera material eller tillhandahålla regionala informationsytor.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att staten ska bidra till etableringen av barnrättsbyråer inom civilsamhällesorganisationer vilka ska erbjuda verksamhet med oberoende barnombud.

Avsnitt 7.3 Sverige bör ratificera det fakultativa och tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om ett klagomålsförfarande

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ratificering av det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen som rör införandet av en klagomålsmekanism eftersom detta är en viktig komponent i arbetet med att stärka tillämpningen av barnkonventionen i Sverige. Förslaget går också i linje med de rekommendationer som Sverige har fått från FN:s barnrättskommitté.

Sammantaget bedöms fördelarna överväga nackdelarna i fråga om ratificering, på samma sätt som redogörs för i utredningen.

Avsnitt 11 Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter – övergripande frågor

Länsstyrelsen har fokuserat på de delar som berör länsstyrelserna, främst under avsnitt 11.4.4.

Länsstyrelsen instämmer i utredningens slutsats att arbetet med att göra offentliga verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn behöver förstärkas. Förslaget att länsstyrelserna tillsammans med Barnombudsmannen ska utveckla material och metoder för detta ändamål anser Länsstyrelsen ligger i linje med myndighetens barnrättsuppdrag, och förslaget är även lämpligt utifrån den lokalkännedom som länsstyrelserna besitter. Enligt förslaget kan detta arbete finansieras via en tillfällig anslagsökning till länsstyrelserna med en miljon kronor per år under två år. Länsstyrelsen saknar dock en tydlighet i vad som förväntas av länsstyrelserna respektive Barnombudsmannen i detta avseende. När det kommer till att producera material eller ta fram regionala informationsytor är detta arbete mer kostsamt än det ökade anslaget medger. Om i stället Barnombudsmannen får i uppdrag att ta fram material och informationsytor kan länsstyrelserna med fördel fokusera på spridning och tillämpning i kommuner och regioner.

Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget att ge länsstyrelserna uppdraget att arbeta med att göra offentliga verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn, med förbehåll för att den föreslagna finansieringen inte är tillräcklig för att producera material eller tillhandahålla regionala informationsytor.

Avsnitt 12 Barnrättsbyråer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud

Länsstyrelsen anser i likhet med utredningen att oberoende barnombud som inte ingår i kommunal eller statlig verksamhet har en viktig roll i att säkerställa barns tillgång till sina rättigheter, i synnerhet de allra mest utsatta barnen. Länsstyrelsen stöder också förslaget att Socialstyrelsen, i dialog med länsstyrelserna, föreslås bli ansvarig för beslut om bidrag och att få i uppdrag att samordna och utvärdera försöksverksamhet med barnrättsbyråer. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget om att staten ska bidra till etableringen av

barnrättsbyråer inom civilsamhällesorganisationer, vilka ska erbjuda verksamhet med oberoende barnombud.

Länsstyrelsen vill för den fortsatta beredningen av förslagen i betänkandet göra två rättsliga medskick:

– Länsstyrelsen saknar en analys av i vilken mån EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR) är tillämplig på barnrättsbyråernas verksamhet med barnskyddsombud samt en analys av vilken personuppgiftsbehandling som kan bli aktuell om GDPR är tillämplig, vilka rättsliga grunder som barnrättsbyråerna kan använda sig av i förhållande till barn samt vilka försiktighetsmått beträffande personuppgifter som byråerna kan behöva tillämpa.

– Beträffande författningsförslaget i avsnitt 1.7 så kan det enligt länsstyrelsens mening vara lämpligt med ett tydligare regelverk för överlämnandet av förvaltningsuppgifter till de ideella organisationerna. I förslaget blandas statsbidragsfrågor med beskrivningen av förvaltningsuppgifter på ett mindre överskådligt sätt.

Allmänna synpunkter

Utredningen utgår från att vissa barngrupper är särskilt sårbara när det kommer till att få sina rättigheter tillgodosedda. Bland annat nämns barn som utsätts för våld, psykisk ohälsa hos barn eller i deras närhet, och andra situationer där barn hamnar i särskilt utsatta situationer. Dock saknas det inom de flesta förslag och områden som tas upp i utredningen diskussioner kring barn med funktionsnedsättningar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Beatrice Ask med handläggare Josefine Sjöberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Christian Finnerman samt handläggare Petra Blom medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.